

КРИМІНАЛЬНА СУБКУЛЬТУРА ЯК ЕЛЕМЕНТ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОРИСЛИВО- НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Подобний О. О.

Найважливішою характеристикою кримінального середовища, передусім корисливо-насильницької організованої злочинності, є кримінальна субкультура. Її атрибути найбільш виразно відбуваються в місцях позбавлення волі, у середовищі професійних злочинців і організованих злочинних угруповань, однак, з огляду на розповсюдженість цього явища, його вплив можна відшукати й в інших соціальних спільнотах. В умовах сьогодення кримінальна субкультура є основним механізмом криміналізації суспільства, оскільки згортовує злочинців, регулює їх поведінку, споторює суспільну свідомість, трансформує злочинний досвід, розхитує добропорядність населення, блокує процес соціалізації молоді, формує суспільну думку щодо доцільності порушення правових норм, створює позитивний імідж певним категоріям злочинців. Ми переконані, що дослідження зазначененої проблеми має велике тактичне значення для практики оперативно-розшукової боротьби з корисливо-насильницькою організованою злочинністю, а отже, повинно посісти відповідне місце серед елементів її характеристики.

Незважаючи на очевидну актуальність цієї тематики, належного наукового опрацювання вона досі ще не отримала, хоча в різні часи зазначеною проблематикою займалися О.І. Гуров, О.П. Дубягіна, Ю.П. Дубягін, Ю.К. Олександров, В.Ф. Пирожков, І.П. Рущенко та ін. [1-7].

Мета статті – визначити місце кримінальної субкультури як елементу оперативно-розшукової характеристики корисливо-насильницької організованої злочинності та конкретизувати її зміст.

У перекладі з латинської термін “субкультура” (sub – під; під чимось) означає частину основної культури. Дослідники цього феномену визначали кримінальну субкультуру як духовне життя відносно обмеженої частини суспільства – громадян кримінальної спрямованості [8], спосіб життєдіяльності осіб, які об’єдналися в кримінальні групи й дотримуються визначених законів і традицій, що виконує чотири основні функції, а саме: комунікативну, конспіративну, вільнісально-стратифікаційну, компенсаційну, призначенну для виправдання злочинного способу життя. Аналіз зазначених та інших джерел з цієї проблематики дозволив прийти до висновку, що кримінальна субкультура як складне явище складається з таких підсистем: 1) стратифікаційні елементи (“табелі про ранги” злочинців і окремі їх привілеї); 2) поведінкові атрибути (злодійські “закони”, правила й традиції злочинного світу); 3) комунікативні атрибути (кримінальний жаргон, прізвиська й татуювання); 4) економічні (“общак” і принципи його формування).

Існує достатньо чітка ієархія сучасного злочинного світу, яка формувалася протягом десятиріч, адаптуючись до обстановки, що складалася в державі. На неї безперечний вплив здійснювали зміни правового й політичного режиму в країні, метаморфози, що відбувалися в еконо-

мічній і соціальній сферах суспільства. Роль кримінальних авторитетів і лідерів у розвитку організованої злочинності є незаперечною. Як так звана “еліта” злочинного світу, вони і раніше, і сьогодні визначають стратегію й тактику злочинної діяльності кримінальних угруповань, забезпечують координацію зусиль і взаємодію злочинних структур у сфері боротьби з правоохоронними органами та конкурентами, беруть активну участь у формуванні системи організованої злочинності загалом і в її окремих структурних ланках [9, 45-46].

Дослідниками цих процесів виділяються декілька періодів формування кримінальної субкультури [2; 9]: 1) кінець 20-х - початок 30-х років минулого сторіччя, коли в установах виконання покарань вперше склалася чітка трирівнева структура управління злочинним світом (“авторитетні” злодії, “звичайні” злодії, “шістки”); 2) прийняття “Першого кодексу злодійської честі” у 50-х-60-х роках минулого сторіччя з одночасним виділенням наступних після “злодіїв” груп - “мужиків” (“шпана”, “бісі”, “жигани” тощо) і “фраєрів”; 3) зміна “Другим кодексом злодійської честі” структури “злодійських” угруповань у середині 60-х років, активними учасниками яких стали “авторитетні фраєра” (“козирні”, “центрів”), з одночасним послабленням окремих жорстких заборон, поділом території СРСР між угрупованнями та їх злиттям з ділками “тіньової економіки”; 4) прийняття наприкінці 70-х - початку 80-х років “Третього злодійського кодексу”, за яким закріплювався обов’язок ділків тіньової економіки сплачувати до “общаку” 15 % від прибутку та можливість набуття статусу “злодія в законі” за гроші; 5) прийняття “Четвертого злодійського кодексу” наприкінці 80-х, що діє й сьогодні, який у зв’язку з легалізацією злочинної нажитих коштів угруповань та їх остаточним проникненням у сферу приватного бізнесу закріпив статус “авторитета”.

Ученими й фахівцями-практиками констатовано, що сучасний інститут субкультури “злодіїв у законі” з феномену вітчизняної професійної злочинності фактично перетворився на складову частину загальної системи організованої злочинності. Сьогодні майже всі відомі “злодії в законі” займаються організованою злочинною діяльністю [46-47].

Водночас у кримінальній субкультурі сформувалося розшарування між організованими злочинними угрупованнями, що очолюються “злодіями в законі” й дотримуються “злодійських законів”, і угрупованнями, утвореними з числа колишніх спортсменів, військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, які не визнають “законів” кримінального світу й у “злодійському” середовищі звуться “безпредельщиками”, “отморозками”, “комсомольцями”. Між зазначеними таборами часто виникають суперечності, що закінчуються вчиненням окремих вбивств на “замовлення” або навіть злочинними “війнами”. Одночасно із зазначеними процесами закріпився розкол і безпосередньо в “злодійському

співтоваристві". Сьогодні воно представлено двома таборами, що здебільшого протидіють один одному: "бубнової масти" – "злодіїв" слов'янських національностей і "пікової масти" – "злодіїв", які є представниками кавказьких національностей. На цьому тлі відбувається прихована боротьба між "реформаторами" – злочинними авторитетами сьогодення, багато з яких купили статус "злодіїв у законі", – і "традиціоналістами" – "злодіями в законі" старої формациї, як іх ще називають "непманськими злодіями". Останні вимагають неухильного дотримання злодійського закону, не бажають втручатися в політику, категорично відкидають будь-яке співробітництво з владою. Нова генерація злочинних "авторитетів", у свою чергу, вимагає пристосування до реалій сьогодення, допускає співробітництво з владою в інтересах злочинних угруповань, встановлює корумповани зв'язки з представниками влади.

Найбільш специфічним елементом кримінальної субкультури є стратифікація, тобто поділ людей на ієархічні групи залежно від їх авторитету щодо реальної влади в кримінальному середовищі, яку можна порівняти з розподілом суспільства на соціальні групи. Найбільш відчутно стратифікацію кримінального середовища в пенітенціарних установах, але вона зберігається й після звільнення з місць позбавлення волі. Сформувався такий розподіл засуджених на чотири основні групи, що містять свої підгрупи: 1) "блатні" ("чорні"); 2) "мужики" ("сірі"); 3) "коzли" ("красні"); 4) "опущені" ("голубі"). Для практики оперативно-розшукової діяльності, безперечно, важливими є відомості, що характеризують всі зазначені групи засуджених, але насамперед - стратифікаційні та поведінкові ознаки виразних представників криміналітету корисливо-насильницького спрямування - "блатних".

"Блатні" посідають верхній ступінь в ієархії кримінального середовища та є професійними злочинцями, що організуються в злочинні угруповання. Верхню ланку середовища "блатних" посідають "злодії в законі". За відсутності на підконтрольній території чи в установі виконання покарання "злодія" останніми з числа "блатних" призначаються "положені", тобто злочинці, які намагаються набути статусу "злодія", або "смотрячі".

"Злодії в законі" отримують свій статус на "злодійській сходці". Основними вимогами до кандидата при вступі до злодійської спільноти є віданість злодійській ідеї, відсутність компрометуючих відомостей (служба в збройних силах, державні нагороди, співробітництво з правоохоронними органами), наявність організаторських здібностей і авторитету в злочинному середовищі, письмові або усні рекомендації не менш, ніж від двох "злодіїв у законі". Вони повинні бути неодноразово судимими, хоча неподінокими є випадки набуття цього статусу за гроші шляхом їх передачі до відповідного "общаку". Сучасні "злодії в законі" намагаються ретельно маскувати свій злочинний спосіб життя, самі не беруть участі у вчиненні злочинів, для чого використовуються окремі виконавці ("піхота", "кілері", "бики", "торпеди" тощо).

Основними "функціональними" обов'язками "злодіїв у законі" є: пропаганда злочинного способу життя з використанням широкого спектру засобів - від репресивних до заохочувальних, включаючи "преміювання" великими сумами грошей; розширення угруповання (у місцях позбавлення волі - свого найближчого оточення) за рахунок залучення молоді; організація "общаку" і постійне його поповнення; прийняття колективних рішень про проведення злодійських сходок для ухвалення важливих

рішень (розподіл контролюваних територій, сфер впливу, розв'язання конфліктів тощо); надання матеріальної допомоги авторитетам злочинного середовища, які перебувають у місцях позбавлення волі, їх родинам; підтримання зв'язків з лідерами інших злочинних угруповань для організації спільних дій чи уникнення конфліктів; організація протидії працівникам правоохоронних органів, установ пенітенціарної системи; здійснення функцій арбітрів, суддівства відносно учасників злочинного угруповання та призначення покарання; встановлення корумпованих зв'язків та їх використання в інтересах злочинного угруповання. Своєю чергою, "блатні" повинні дотримуватися "злодійського закону", поводити себе як "злодії", організовувати "грів", тобто слідкувати за тим, щоб до місць позбавлення волі надходили чай, продукти харчування, сигарети, спиртне, наркотики тощо. Однак їм заборонено призначати "злодійські сходки", брати в них участь з правом вирішального голосу.

На "дорослому" виді режиму до категорії "блатних" наближеною є група "пацантів" – засуджених молодіжного віку, які дотримуються "злодійських законів" і намагаються увійти до касти "блатних". Унаслідок цього вони демонструють незалежну від адміністрації поведінку, зверху ставляться до засуджених-активістів, намагаються мати заборонені предмети, ухиляються від робіт з благоустрою, порушувати форму одягу, а при виникненні конфліктних ситуацій звертаються до "авторитетів" злочинного середовища к до арбітрів [7].

Найбільш чисельною групою засуджених є "мужики" ("сірі"), які працюють на виробництві, не виконуючи при цьому адміністративних функцій. Вони поважають тіньову владу "блатних", рахуються з кримінальною ідеологією, але активно субкультуру не відстоюють, намагаються умовно-достроково звільнитися.

"Красні", "коzли", "актив" у місцях позбавлення волі - це категорія засуджених, які відкрито співпрацюють з адміністрацією установи виконання покарання, беруть на себе певні адміністративні функції та жодним чином не ідентифікують себе з кримінальним середовищем, демонструючи позицію, за якою вони повністю стали на шлях виправлення.

Нижчий рівень посідають "опущені", "ображені" ("голубі"). Спосіб життя цієї категорії не тільки протирічить кримінальній ідеології, а й не схвалюється адміністрацією установи. Ця група не є однорідною: до неї входять засуджені, які припустилися порушення обов'язкових кримінальних норм (зокрема ті, що викрадали продукти харчування у своїх - "крисятники"); ті, що не пройшли "прописки" під час переведення до слідчого ізолятору або до установи виконання покарання; неохайні ("чушки"); ті, яких підозрюють у співробітництві з правоохоронними органами чи адміністрацією ("стукачі"); ті, що мають нахил до мужолозства ("півні"); вигнані з більш високої страти тощо [8].

Основні положення "злодійського закону" охоплюються сьома вимогами: бути відданими "злодійській ідеї" та підтримувати її; не встановлювати контактів з правоохоронними органами (з урахуванням тих сучасних виключень, про що йшлося вище); бути чесним відносно інших "злодіїв"; залучати до свого середовища нових членів, особливо молодь; не займатися політичною діяльністю; слідкувати за "порядком" в установах виконання покарань, встановлювати там владу "злодіїв у законі"; вміти грati в карти. Із зазначених основних вимог виділяються ще й додаткові. "Тюремним законом"

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

охоплюються вимоги: виділяти долю до “общаку”; не піднімати руки на “злодія в законі”; поважати “старших”, батьків; непримирено ставитися до співробітництва з адміністрацією; не висувати звинувачень без доказів; підтримувати представників своєї групи (“сімейників”); не вступати до “секцій охорони порядку”. За умов збігу багатьох окремих положень “злодійського” й “тюремного” “законів”, дотримання норм останнього є обов’язковим як для “злодіїв у законі”, так і для інших осіб, які ототожнюють себе з кримінальною субкультурою. Натомість дотримання окремих вимог “злодійського закону” є обов’язковим тільки для “злодіїв у законі” та осіб, які прагнуть бути коронованими. Водночас дослідниками констатовано, що сьогодні “злодії в законі” переважно відмовилися від найбільш обтяжливих традицій, які стимулюють необхідність пристосування до соціально-економічних умов, що змінилися. У цей час з багатьох обмежень на контакти злодіїв з більш широким соціумом залишилися тільки ті, що найбільш прості й зручні для них самих [2; 7; 9].

Норми “тюремного закону” забезпечуються жорсткими санкціями. До злочинців, які не мають рангу “злодія в законі”, може бути застосований великий перелік покарань, зокрема: побиття; переведення до найнижчої категорії – “ображеніх”; переведення з категорії “блатних” до категорії “мужиків”; вигнання з мікрогрупи; смерть [5; 7].

Особливий інтерес для практики оперативно-розшукової діяльності становлять комунікативні атрибути злочинної субкультури, зокрема такі її засоби, як жаргон, прізвиська й татуювання.

Кримінальний жаргон - це умовна мова, відома під назвами “феня”, “блата музика”, “арго”, напрацьована кримінальною субкультурою, головною функцією якої є приховування від оточуючих смислу інформації, що передається. О.І. Гуров класифікує жаргон на три види: 1) загальнокримінальний, яким користуються як звичайні правопорушники, так і професійні злочинці; 2) тюремний, що є типовим для місць позбавлення волі; 3) спеціально-професійний жаргон, який характерний виключно для злочинців-професіоналів [2].

Необхідно наголосити й на контррозвідувальній функції кримінального жаргону, тобто на використанні його злочинцями з метою забезпечення власної безпеки. Практици оперативно-розшукової діяльності відомо багато випадків, коли особи, які позиціонували себе “авторитетами” кримінального середовища, не витримували мовного “іспиту”.

Прізвиська (“погоняла”, “погремухи”) - це персоніфікована форма жаргонного звернення до представників кримінального співтовариства. Загалом прізвиська є основним засобом деперсоналізації особи, тому що вони зменшують різноманіття духовних і соціальних якостей окремої людини, виділяють у ній переважно одну властивість, значиму для кримінального середовища, причому не обов’язково позитивну й сутнісну. Авторитетний злочинець ніколи не може мати образливого прізвиська. Прізвиська можуть відбивати різні властивості особистості кримінальних елементів: ім’я чи скорочене прізвище, фізичні особливості, статус у кримінальному середовищі, специфіку злочинної діяльності тощо [8].

Якщо жаргон і прізвиська - це вербалні атрибути спілкування в кримінальному середовищі, то татуювання - знаковий, невербалний засіб передавання інформації. Татуювання (“партақ”, “наколка”, “картин-

ка”) - це нанесення на тіло малюнків, написів, абревіатур шляхом уведення під шкіру забарвлюючих речовин за допомогою спеціального приладдя. Як зазначають спеціалісти з кримінальної субкультури, навіть послідовність нанесення татуювання може також свідчити про певні етапи розвитку особи, яка належить до кримінального середовища [7].

Ми підтримуємо точку зору тих дослідників, які вважають, що серед елементів кримінальної субкультури найбільший інтерес у практики правозастосування в сучасних умовах повинен викликати саме економічний, тобто “общак” [2, 157; 7]. Виділяють такі різновиди загальних грошевих кас (“общаків”), що зумовлені двома факторами їх створення – місцем і контингентом користувачів: а) “общак”, що створюються в місцях позбавлення волі; б) “общак”, що діє в умовах волі й складається з внесків різних категорій професійних злочинців. Призначеннем “общаку” є: допомога “злодіям у законі”, іншим авторитетам, засудженим, їх сім’ям; подальше розширення злочинного “бізнесу”; підкуп представників виконавчої й законодавчої влади з метою забезпечення лобіювання інтересів злочинних угруповань, а також отримання різних пільг і привileїв для контролювання угрупованнями підприємств, фондів, банків тощо; підкуп працівників органів внутрішніх справ, установ пенітенціарної системи, прокуратури та судів; легалізація злочинного бізнесу, поступове його переведення на “законні шляхи”; створення матеріальної й фінансової основи злочинних угруповань; виконання пропагандистсько-психологічної функції. Для збереження “общаку” виділяють окремих лідерів злочинного середовища, які користуються довірою, надають їм значні повноваження, аж до внесення смертних вироків щодо осіб, які припустилися порушення використання коштів. У пенітенціарних установах виконання покарань “общаком” переважно займається одна особа, яка найбільш наближена до місцевого “злодія в законі”, “положенця” або “смотрячого”. Сам зберігач “общаку” в такій установі також не може без дозволу будь-що витрачати під загрозою смерті. Встановити особу, яка зберігає “общак”, у пенітенціарній установі доволі складно, оскільки вона зазвичай є дуже законспірованою, зовні може виглядати цілком законослухняним засудженим, який не порушує режиму утримання. На волі “общак” - не захована грошова кубушка на “чорний день”, а капітал, включений у реальну економіку у вигляді матеріальних цінностей і безготікових коштів. Крім того, “общаком” може бути певна фінансова структура, створена для обслуговування економічних інтересів злодійського середовища.

В умовах сьогодення зазначені підсистеми злочинної субкультури набувають нової системної якості, що зумовлює необхідність її розгляду як обов’язкового елементу оперативно-розшукової характеристики корисливо-насильницької організованої злочинності.

Література

1. Рущенко И.П. Система внешней регуляции поведения членов ОПГ: идеология и институты преступного мира // Организованные преступные группы в Украине: традиционное и типичное (социологический очерк): Монография / Под ред. А.Н. Ярмаша. - Х.: Нац. ун-т внутр. дел, 2002. - С. 29-71.
2. Гуров А.И. Профессиональная преступность. Прошлое и современность / А.И. Гуров. - М.: Юридическая литература, 1990. - 258 с.
3. Дубягина О.П. Криминологическая характеристика

ка норм, обычая и средств коммуникации преступной среды. - М.: Изд-во ООО "Юрлитинформ", 2008. - 204 с.

4. Дубягина О.П., Дубягин Ю.П., Смирнов Г.Ф. Культура (криминальная и художественная татуировка). - М.: "ИД "Юриспруденция", 2003. - 240 с.

5. Пирожков В.Ф. Криминальная психология. - М.: Ось-89, 2001. - 704 с.

6. Пирожков В.Ф. Законы преступного мира молодежи (криминальная субкультура). - Тверь, 1994. - 135 с.

7. Александров Ю.К. очерки криминальной субкультуры. - М.: Права человека, 2001. - 152 с.

8. Прикладная юридическая психология: Учебное

пособие / Под ред. А.М. Столяренко. - М.: Юнити-Дата, 2001. - 639 с.

9. Мохов Е.А. ФСБ: Борьба с организованной преступностью / Е.А. Мохов. - М.: Вузовская книга, 2006. - 316 с.

10. Топильская Е.В. Организованная преступность. - СПб.: Изд.-во "Юридический центр "Пресс", 1999. - 256 с.

*Подобний О.О.
кандидат юридических наук, доцент
начальник кафедры ОРД ОДУВС
Надійшла до редакції: 07. 12. 2012*

УДК 343.287/29

СИСТЕМА ПОКАРАНЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ

Рябчинська О.П.

Значення диференціації та індивідуалізації кримінальної відповідальності оцінюються у зв'язку з принципами справедливості й доцільності покарання. Вчені схильні вбачати, зокрема, у диференціації кримінальної відповідальності похідний від принципу справедливості характер [1]. Йдеться про те, що диференціація кримінальної відповідальності є однім із засобів реалізації принципу справедливості в кримінальному праві при вирішенні питань, пов'язаних з визначенням виду, обсягу й меж кримінально-правового впливу на осіб, які вчинили суспільно-небезпечне діяння. Здійснюючи диференціацію кримінальної відповідальності, законодавець насамперед визначає ознаки суспільно-небезпечних діянь у диспозиціях норм Особливої частини, а вже потім з урахуванням характеру та ступеня суспільної небезпечності діяння, встановлює в санкції межі його караності.

Однією з важливих передумовою диференціації кримінальної відповідальності на цьому етапі учени вважали й надалі вважають можливість вибору заходів кримінально-правового впливу - конкретних видів покарань, на які може розраховувати законодавець при конструюванні санкцій статей. Суттєве значення при цьому, на переконання учених, має відводиться не тільки багатоманітності видів покарань, передбачених у Загальній частині, а також і співвідношенню в кожному з видів покарань каральних і виховних елементів [2, 126]. Водночас у кримінально-правовій літературі лунають і застереження з приводу гіперболізації значення такого методу кримінального-правової політики. М.І. Хавронюк вважає, що "диференціація кримінальної відповідальності призводить до забуття принципу невідворотності кримінальної відповідальності й принципу рівності громадян перед законом, поступово стирає межу між принципом справедливості (адекватності) та принципом гуманізму (милосердя) і зводить в абсолют принцип індивідуалізації покарання" [3, 3]. Варто дослухатись і до цієї точки зору.

На сьогодні, незважаючи на кількість публікацій як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, присвячених принципам і методам кримінального права, узгодження в розумінні засобів диференціації кримінальної відповідальності й покарання не досягнуто. Науковці й надалі по-різному тлумачать поняття диференціації кримінальної відповідальності, залежно від того, чи вбачають у ній принцип кримінального права, чи метод кримінально-правової політики. Акцентуючи увагу на

питаннях співвідношення диференціації кримінальної відповідальності та покарання, вчені вказують на важливість відмежування цих понять на кшталт того, як розмежовують поняття кримінальної відповідальності та покарання. П.П. Сердюк вважає, що в КК України фактично є диференціація покарання, адже, на його переконання, домінуюча теорія диференціації кримінальної відповідальності, фактично, веде мову про диференціацію покарання, а не відповідальності, оскільки в ній не ведеться мова про диференціацію ступенів засудження чи стигматизації [4, 490-491]. Доволі різним є підхід до виокремлення засобів диференціації, якими на сьогодні володіє КК України тощо.

На сучасному етапі розвитку кримінального права диференціація кримінальної відповідальності досліджується в трьох аспектах: як принцип і напрям кримінальної політики; як діяльність законодавчих органів і безпосередньо як розподіл відповідальності залежно від певних обставин [5, 19]. Н.О. Лопашенко вважає, що диференціація відповідальності - це прерогатива законодавця, який закладає в кримінальний закон можливість призначення за одне й те ж саме, по суті, діяння різні покарання або інші заходи кримінально-правового впливу, залежно від особи, яка вчинила діяння, і від обставин його вчинення [6]. Л.Ф. Єнікеєва пропонує визнавати диференціацію кримінальної відповідальності встановлення державою в кримінальному законі різного обсягу кримінальної відповідальності залежно від типової міри суспільної небезпечності як злочину, так і особи, яка його вчинила, наявності кваліфікованих і привileйованих обставин. Натомість Т.О. Леснієвські-Костарєва не вбачає підґрунтя для виділення як підстави диференціації особистості винного, оскільки остання, за винятком даних про типовий ступінь суспільної небезпечності особи, виступає підставою не диференціації, а індивідуалізації кримінальної відповідальності. З нею погоджується О.О. Книженко й вказує, що вік особи, як і її психічний стан, є підставою диференціації, оскільки диференціація в кримінальному праві не обмежується покаранням та іншими формами реалізації кримінальної відповідальності, а охоплює й застосування інших заходів кримінально-правового впливу, зокрема примусові заходи виховного характеру та примусове лікування [7, 255]. Диференціація кримінальної відповідальності полягає у встановленні законодавцем певних меж відповідальності залежно від найбільш типових рис (властивостей), які характеризують в узагальненому виді різні групи зл-

© О.П. Рябчинська, 2013